

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра теоретичної фізики імені академіка І.М.Ліфшиця_

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи ХНУ
імені В.Н.Каразіна

“ _____ 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Асистентська практика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ магістр _____

галузь знань _____ 10 Природничі науки _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 104 – Фізика та астрономія _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ освітньо-наукова програма “Фізика” та _____
освітньо-професійна програма “Фізика” _____
(шифр і назва)

спеціалізація _____ “Фізика” _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ фізичний _____

2018/2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою фізичного факультету

“ 21 ” 06 2018 року, протокол № 7

Розробники програми: Рашба Георгій Ілліч, канд. фіз.-мат. наук, в.о.завідувач кафедри теоретичної фізики, Єзерська Олена Володимирівна, канд. фіз.-мат. нау доцент кафедри теоретичної фізики

Протокол від “ 15 ” 06 2018 року № 7

Завідувач кафедри теоретичної фізики імені академіка
І.М.Ліфшиця

Г.І.

Рашба

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
фізичного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 19 ” 06 2018 року № 6

Голова методичної комісії фізичного факультету

Макаровський М.О.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програма навчальної дисципліни “ Асистентської практики ” складена відповідно до освітньо-професійної програми «фізика» підготовки другого рівню вищої освіти – магістр.

спеціальності (напряму) – 104 – «фізика та астрономія»

освітньо-наукова програма – фізика

освітньо-професійна програма – фізика

1. Опис навчальної дисципліни

1.1 Мета викладання навчальної дисципліни.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Асистентська практика є невід’ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”, яка проводиться для студентів денної форми навчання.

Асистентська практика проводиться для студентів, які навчаються за програмою "магістр". Практика включає асистентський і науковий компоненти. Базою для проходження асистентської практики як правило є випускаючі фахові кафедри фізичного факультету: кафедра твердого тіла, кафедра теоретичної фізики імені академіка І.М. Ліфшиця, кафедра фізики низьких температур, кафедра загальної фізики, кафедра астрономії та космічної інформатики, кафедра фізики кристалів, кафедра фізичної оптики.

Порядок проходження магістрантами складових асистентської практики визначає науково-методичний керівник асистентської практики фізичного факультету, погодивши це питання з деканом фізичного факультету, кафедрою психології та кафедрою педагогіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Всі завдання, що передбачені програмою асистентської практики магістрантів виконуватимуться на базі академічних груп студентів 3-4 курсів. Всі строки проведення практики визначатимуться Регламентом роботи ХНУ імені Каразіна на навчальний рік. Загальна тривалість асистентської практики магістрантів становить 4 тижні (5 кредитів) у 2-му семестрі 1-роду навчання в магістратурі. Залік з асистентської практики проводитиметься у 2 семестрі. Базами для проходження асистентської практики можуть бути відповідні випускові кафедри фізичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.

II. МЕТА І ЗМІСТ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ МАГІСТРАНТІВ

Мета і нормативний зміст асистентської практики магістрантів визначаються освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки фахівців фізики.

2.1. Метою асистентської практики магістрантів є:

- поглиблення і закріплення у виробничих умовах теоретичних знань зі спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, застосування їх у вирішенні конкретних завдань практики;
- оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, призначених для використання при підготовці фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” ;
- формування практичних умінь і навичок для виконання професійних завдань та обов’язків інноваційного характеру у якості асистента чи викладача;
- вивчення передового практичного досвіду;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студента;
- формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;

- виховання у магістрів морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю професійної діяльності, потреби в самоосвіті;
- розвиток професійно значущих якостей особистості;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності.

За наслідками проходження педагогічної практики студенти повинні набути наступні вміння:

Конструктивні:

- планувати навчальну й виховну роботу;
- відбирати, аналізувати й синтезувати навчальний програмовий матеріал, здійснювати дидактичну переробку складного матеріалу;
- творчо й обґрунтовано будувати організаційно-педагогічну і логіко-педагогічну структуру практичного заняття або лабораторного заняття;
- планувати систему перспективних ліній у розвитку окремої особистості та колективу;
- здійснювати індивідуальну програму навчання та виховання студента;

Організаторські:

- виявляти й організовувати актив студентської групи керувати ним у різних умовах;
- організовувати різні види колективної та індивідуальної діяльності студентів розвивати їхню активність;
- здійснювати контроль і допомогу в розумовому розвитку студентів;
- здійснювати контроль і допомогу у виконанні доручень студентами.

Комунікативні:

- встановлювати педагогічне доцільні відносини з студентами, викладачами ВНЗ;
- регулювати внутрішньоколективні та між колективні відносини;
- знаходити потрібні форми спілкування з студентами;
- передбачати результат педагогічної дії на відносини з студентами.

Дослідницькі:

- вивчати індивідуальні особливості студентів та колективу;
- критично оцінювати свій досвід, результати своєї діяльності;
- усвідомлено вдосконалювати педагогічну майстерність, самоосвіту та самовиховання;
- використовувати в роботі психолога-педагогічні дослідження, передовий педагогічний досвід;
- прогнозувати використовувані засоби і методи роботи.

Прикладні:

- володіти технічними засобами навчання.

2.4. Перелік основних видів роботи магістрантів під час проходження асистентської практики:

Науково-дослідна робота:

- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставлених науково-практичних завдань випускної кафедри під час проходження асистентської практики;
- виконання індивідуального завдання за рішенням керівника випускної кваліфікаційної роботи
- вивчення і узагальнення літературних джерел за темою залікового заняття;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами;
- вивчення наукової методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації реального навчального процесу.

В період асистентської практики:

Перелік основних видів навчальної роботи

- проведення семінарських, практичних або лабораторних занять;
- проведення консультацій для студентів 3-4 курсів з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами 3-4 курсів;

- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;

Перелік основних видів науково-методичної роботи

- ознайомлення з робочими навчальними планами, навчальними програмами і навчально – методичними комплексами дисциплін відповідних напрямів підготовки;
- вивчення наукової методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації реального навчального процесу;
- розробка конспектів семінарських, практичних лабораторних занять;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного та підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- впровадження інноваційних форм і методів навчання;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами;
- виконання індивідуального завдання за рішенням групового керівника.

Організаційно-виховна робота:

- складання психолого-педагогічної характеристики на студентську академічну групу на основі використання психолого-педагогічних методик (соціометрія, визначення психологічного клімату студентської групи) (перевіряється кафедрою психології);
- участь у виховній роботі в студентському колективі;
- участь у профорієнтаційній роботі;
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі;
- проведення виховного закладу, участь в організації та проведенні організаційно-виховних заходів;

ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО АСИСТЕНТСЬКОЮ ПРАКТИКОЮ МАГІСТРІВ

3.1. Відповідальність за організацію і контроль асистентської ї практики покладається на першого проректора університету, в межах повноважень – на начальника відділу практик, а проведення – на декана факультету, на методичного керівника практикою та групових керівників практикою.

3.2. Навчально-методичне забезпечення і керівництво асистентською практикою магістрантів, а також виконання програм практики забезпечує випускові кафедри фізичного факультету.

3.3. Розподіл студентів за базами асистентської практики магістрантів готує декан фізичного факультету, разом із завідувачем практики відповідного структурного підрозділу, погоджуючи це з відділом практик. Від фізичного факультету за місяць до початку асистентської практики магістрантів на ім'я першого проректора університету подається службова записка та наказ, в яких повинні бути вказані: терміни проведення асистентської практики, відомості про студентів-практикантів (П.І.Б.) із зазначенням бази практики, групових керівників та методистів.

3.4. До керівництва асистентською практикою від університету залучаються досвідчені викладачі випускових кафедр фізичного факультету, які мають стаж роботи за профілем підготовки фахівців не менше 3-х років.

3.5. Випускові кафедри фізичного факультету виконують наступні види робіт:

- розробляє робочу програму асистентської практики магістрантів;
- розробляє і затверджує перелік індивідуальних завдань з методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- вдосконалює комплекс методичного забезпечення організації практичного навчання;

–визначає керівників асистентської практики магістрантів від кафедр фізичного факультету;

–проводити підсумкову конференцію про результати асистентської практики магістрантів, заслуховує звіти керівників асистентської практики про проведену роботу, розробляє заходи щодо удосконалення проведення асистентської практики магістрантів;

3.6. Керівник асистентської практики:

–розподіляє разом із завідувачем випускових кафедр фізичного факультету магістрантів на місця проходження асистентської практики;

–надає методичні рекомендації щодо складання індивідуальних календарних планів проходження асистентської практики магістрантами і затверджує їх;

–забезпечує постійне керівництво та контроль за виконанням індивідуального плану кожним магістрантом і надає необхідну допомогу;

–надає консультації практикантам щодо виконання індивідуальних завдань і робочої програми практики;

–контролює виконання магістрантами правил внутрішнього трудового розпорядку, облік відвідування магістрантами асистентської практики;

–повідомляє магістранта про систему звітності з асистентської практики;

–підводить підсумки асистентської практики магістрантів, оцінює роботу кожного студента та складає звіт про підсумки проведеної асистентської практики і надає його завідувачу практики фізичного факультету.

3.5. Студенти при проходженні асистентської практики зобов'язані:

— до початку асистентської практики одержати від керівника практики консультації щодо її проходження і оформлення всіх необхідних документів;

— у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою асистентської практики магістрантів;

— кількість пробних занять визначає кафедра;

кількість залікових занять не більше семи, сюди входять: виховний захід з математики, виховний захід з педагогіки, виховний захід інформатики та двох залікових занять з математики;

— засвоїти і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

– вести щоденник проходження асистентської практики;

– своєчасно оформити всі документи з асистентської практики і скласти залік;

– проходити асистентську практику за строками, визначеними у наказі по університету.

1. Ознайомитися з професійною діяльністю сучасного викладача вузу в процесі проведення практичних або лабораторних занять та організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни.

2. Розвинути професійні педагогічні компетенції в роботі з навчально-методичним забезпеченням процесу супроводу освоєння студентами навчальної дисципліни.

3. Розвинути професійні педагогічні компетенції в оцінюванні результатів освітньої діяльності студентів. Освоїти принципи підготовки до проведення лабораторного або практичного занять.

Асистентська практика у вузі передбачає участь студентів у таких видах робіт: проведення практичних і лабораторних занять з курсу загальної фізики. Підсумковим контролем практики є залік.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Асистентська практика повинна поглибити теоретичні знання та навчити студентів на практиці використовувати отримані під час наїчання знання для проведення практичних та лабораторних занять на фізичному факультеті, готувати плани практичних занять та конспекти

лекцій й лекційні презентації, підбирати дидактичні матеріали для поточного опитування та контрольних робіт, індивідуальних розрахунково-графічних завдань.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
2-й	-й
Лекції	
год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
150 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	
Залік	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті проходження асистентської практики студенти повинні навчитись

- застосовувати отримані знання для дослідження та вирішення конкретних задач.
- оволодіти основними математичними та фізичними методами за конкретною тематикою наукової роботи;
- самостійно здійснювати пошук літератури в базах даних;
- навчитись готувати плани-конспект практичного заняття
- навчитись готувати дидактичні матеріали для контролю знань студентів
- навчитись готувати конспект лекції та відповідну лекційну презентацію
- проводити практичне заняття
- проводити кураторську годину
- робити аналіз та психологічну характеристику групи та студента

2. тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Підготовка та проведення практичного заняття

Тема 2. Психологічна характеристика малої групи.

Тема 3. Виховний захід.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1													
Тема 1.	100					100							
Тема 2.	25					25							
Тема 3	25					25							
Всього	150					150							

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

Не передбачені навчальним планом.

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка та оформлення звітної документації. (Тема 1)	20
2	План-конспект залікового заняття. Залікове заняття. (Тема 1)	80
3	Психологічна характеристика малої групи.	25
4	План виховного заходу. Виховний захід.	25

1. Розробка планів практичного або лабораторного заняття з дисципліни на підставі навчальної програми дисципліни.

2. Розробка навчально-методичних, діагностичних контрольно-оцінних матеріалів для проведення практичного або лабораторного заняття з навчальної дисципліни.

3. Проектування індивідуальних освітніх маршрутів студентів у процесі вивчення ними навчальної дисципліни.

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

7. Методи контролю

Поточний контроль згідно календарному плану практики, здійснюється за допомогою сертифікованого дистанційного курсу у ПЗ Moodle «Асистентська практика» за посиланням <http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1326>. Всі студенти, які проходять асистентську практику повинні своєчасно зареєструватися на цьому ресурсі та всі отримані оцінки передати у відповідні строки на сайт, відсканувавши або сфотографувавши аркуші з оцінками та підписом відповідальної особи (керівника практики, викладача кафедри психології та викладача кафедри педагогіки).

8. Методи навчання

1. Наочні методи - ілюстрація, демонстрація (Інтерактивні слайд-лекції).
2. Методи самостійного мислення студентів (проблемно-пошукові методи).

Педагогічне проектування.

- Технології проведення семінарських занять.
- Технології роботи з інформацією.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота					Доповідь на засіданні кафедри	Сума
T1-T3	Щоденник практики	Письмовий звіт	Залік. заняття	Разом		
40	10	10	20	80	20	100

Основні критерії оцінювання підсумків асистентської

1. Оцінка безпосереднього керівника від бази практики за ретельність та грамотність виконання поставлених завдань, сумлінність та дисциплінованість (проставляють в щоденнику у графі відгуку керівника про роботу практиканта): 0–40 (20+20) балів згідно з оцінками кафедр педагогіки та психології
2. Оформлення звіту відповідно до вимог кафедри. 0–10 балів.
3. Оформлення щоденника практики відповідно до вимог кафедри. 0–10 балів.
4. Проведення залікового заняття 0–20 балів.
5. Загальне виконання програми практики, захист звіту та доповідь на засіданні кафедри 0–20 балів.

Студента, який не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку під час складання заліку, направляють на практику вдруге в період канікул або відраховують з навчального закладу.

Оцінку за переддипломну практику виставляють відповідно до наступної шкали оцінювання знань студентів

Оцінку за асистентську практику виставляють відповідно до наступної шкали оцінювання знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	

50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Лебедев В.П., Гапон Е.В., Козинець В.В., Савченко О.М. Практики студентів фізичного факультету. Методичні матеріали. – Х. ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2005.

Допоміжна література

Інформаційні ресурси

1. kfk.biz.ht
2. Матеріали сайту кафедри теоретичної фізики
http://kaf-theor-phys.univer.kharkov.ua/ukrainian/courses_bach_ukr.html
http://kaf-theor-phys.univer.kharkov.ua/ukrainian/courses_mag_ukr.html
http://kaf-theor-phys.univer.kharkov.ua/ukrainian/for%20students_study_ukr.html
http://kaf-theor-phys.univer.kharkov.ua/ukrainian/for%20students_ref_ukr.html
3. Сертифікований дистанційний курс у ПЗ Moodle «Асистентська практика»
<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1326>